

PREGLEDNICA

EN4s

RAZNOLIKOST IZVRŠILNIH NASLOVOV PRI
ČEZMEJNI IZTERJAVI DOLGOV V EU

Project EU-En4s - JUST-AG-2018/JUST-JCOO-AG-2018
Funded by the European Union's Justice Programme
(2014-2020)

SPLOŠNE INFORMACIJE

Med številnimi ovirami v postopkih čezmejne izvršbe v EU, kaže morda kot najpomembnejšo izpostaviti pomanjkanje vzajemnega zaupanja med nacionalnimi organi različnih držav članic. Pristojni nacionalni organi obravnavajo izvršilne naslove iz drugih držav članic pogostokrat z zadržki in nezaupanjem. Raznolikost izvršilnih naslovov, ki se zrcali skozi njihovo strukturo in učinke, še dodatno prispeva k temu problemu. V projektu želimo analizirati te razlike in se spoprijeti z ugotovljenimi težavami, s končnim ciljem krepitve vzajemnega zaupanja.

KLJUČNE TOČKE PROJEKTA

- 1 Konzorcij sestavlja 15 partnerjev širom EU in 1 partner iz države kandidatke.
- 2 Primerjalnopravna analiza nacionalnih sodb, sodnih poravnav in notarskih zapisov.
- 3 Raziskovanje evropskega pravnega okvirja čezmejne izvršbe v civilnih in gospodarskih zadevah.
- 4 Izvirna strokovna in znanstvena dognanja, ki bodo okrepila prosti pretok sodnih odločb v EU.
- 5 Integracija IT-orodij, ki bodo deležnikom omogočila lažje spoznavanje tujih izvršilnih naslovov.
- 6 Pregled možnosti avtomatizacije čezmejne izvršbe.

RAZNOLIKOST IZVRŠILNIH NASLOVOV O ČEM JE GOVORA?

Izvršilni naslovi držav članic se razlikujejo po številnih kriterijih. Izpostavimo lahko naziv odločbe, vrsto odločbe, njeno obliko in učinke.

Pravo EU ne določa pravil za harmonizacijo prvinsko nacionalnih izvršilnih naslovov. Opredelitev značilnosti izvršilnih naslovov spada v domeno avtonomnega urejanja držav članic.

PRIMERJALNOPRAVNA ANALIZA BO POSKUŠALA IDENTIFICIRATI RAZLIKE IN SORODNOSTI PRI TREH RAZLIČNIH KATEGORIJAH IZVRŠILNIH NASLOVOV

SODBE

SODNE
PORAVNAVE

IZVRŠLJIVI
NOTARSKI ZAPISI

Partnerji so ponudili uvid v nacionalne izvršilne naslove in postopke posameznih držav članic, prav tako pa so analizirali in ugotavljali problematične vidike zanje tujih izvršilnih naslovov. Partnerji si bodo prizadevali poiskati rešitve za aktualne probleme, z namenom boljšega razumevanja čezmejne izvršbe, s končnim ciljem izboljšanja medsebojnega zaupanja med vsemi državami članicami.

UČINKI IZVRŠILNIH NASLOVOV

VEČPLASTNA TEMA

V skladu z Uredbo Bruselj Ia je sodna odločba, ki je izdana v državi članici in je izvršljiva v tej državi članici, izvršljiva tudi v drugih državah članicah, ne da bi jo bilo treba razglasiti za izvršljivo.

Raziskava bo ponudila celostni pregled nad učinkom »izvršljivosti« v nacionalnem in primerjalnopravnem okvirju. Pomembno je obrazložiti pogoje, na podlagi katerih nastopi učinek izvršljivosti in slednjega ločevati od učinka pravnomočnosti (če je to mogoče). Odnos med učinkoma pravnomočnosti in izvršljivosti se kot predmet obravnave v doktrinah posameznih držav članic pojavlja presenetljivo redko ali obstransko.

Posebno pozornost projekt posveča učinku pravnomočnosti (*res judicata*). Primerjalnopravna analiza bo naslovila subjektivne, objektivne in časovne razsežnosti pravnomočnosti, skupaj z izčrpnim pregledom identitete zahtevkov po nacionalnem pravu držav članic.

Primerjalnopравни zaključki bodo v zakup jemali različne pristope k vprašanju pravnomočnosti v kontinentalnem in "common law" sistemu ter v pravu EU. Vse ugotovitve bodo tvorile odlično podlago za izvajanje zaključkov v čezmejnem oziru.

Notarski zapisi so izvršljivi, če ustrezajo strogim materialnim in oblikovnim pravilom, ki se lahko od države do države bistveno razlikujejo.

OBLIKOVNE RAZLIKE ČEMU SO POMEMBNE?

Sodniki in izvršitelji lahko naletijo na znatne težave, ko stranke zahtevajo izvršbo na podlagi tujega izvršilnega naslova. Težavo lahko na primer predstavlja prepoznavnost tistega dela sodbe, ki tvori njen izrek, v kolikor slednji ni oddeljen od preostanka sodbe, temveč je njegova vsebina prepletena ali vpeta v obrazložitev ali če je specifikacija izreka prepuščena naknadni (sodni) odločbi.

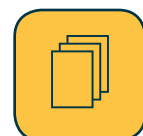
Prav tako je računanje obrestnega dela zahtevka lahko problematično, če izvršilni naslov ne določa datuma zapadlosti in obrestne mere.

Pravilna prepoznavnost upnika in dolžnika iz izvršilnega naslova postane pomembna v primerih pravnega nasledstva in pri sodbah, ki učinkujejo napram tretjim.

Tuji izvršilni naslovi lahko vsebujejo posebnosti ali izvršilne ukrepe, ki jih pravo zaprosene države članice ne pozna.

Prav tako se lahko kot problematično kaže razločevanje med izrekom in pravno ter dejstveno podlago iz obrazložitve sodbe. Ta problem prihaja do izraza še posebej v navezavi s prepovedjo *revision au fond*.

V ČEZMEJNEM KONTEKSTU

Raziskovalne dejavnosti naslavljajo mnoga nerešena vprašanja v čezmejnih zadevah. Pri tem se ne osredotočajo le na priznanje in izvršljivost, temveč tudi na vprašanja mednarodne pristojnosti.

V projektu si prizadevamo pripraviti pregleden katalog izvršilnih naslovov po državah članicah oziroma pojasniti katere nacionalne odločbe in listine premorejo lastnost "sodb" oziroma "javne listine" v skladu z evroavtonomno razlago.

Prav tako si prizadevamo pojasniti izmuzljiv koncept "sorodnih pravnih" po Uredbi Bruselja. Izkušnje iz držav članic in razmišljanja v teoriji bodo pomagala razjasniti vprašanje, kateri položaji so si dovolj sorodni, da porajajo nevarnost "nezdružljivih" sodb.

Koncept "nezdružljivih sodb" bo deležen celostne obravnave. Skozenj bomo ugotavljali domet pravil o mednarodni litispendenci in pravilu ne bis in idem.

Povezan vidik tega problema se kaže v "torpednih tožbah", ki se tudi povstopu v veljavo Bruseljske Uredbe la še zmerom lahko pojavijo.

Proučevanje ustaljenih doktrin bo doprineslo veliko veljavo k razumevanju priznavanja učinkov tujih sodb (domet teorije o razširitvi učinkov).

Projekt bo - kar zadeva izvršljivost in izvršbo - naslovil razmerje in možne nedoslednosti med potrdilom o izvršljivosti in izvršilnim naslovom. Težave v pojmovanju tega razmerja in nedoslednosti pri izdaji potrdila lahko spodbudijo sodišče v naslovljeni državi članici, da preuči izvršilni naslov, namesto potrdila.

SPODBUJANJE PROSTEGA PRETOKA SODNIH ODLOČB

V okviru projekta se bomo spoprijeli tudi s preprekami in priložnostmi, ki jih prinaša digitalizacija. Dva izmed predvidenih rezultatov naslavljata to področje.

1

Prototip t.i. Oraklja za izvršilne naslove. Gre za interaktivno orodje, preko katerega bo uporabnik pridobival uporabne, praktične pa tudi teoretične informacije o strukturi in učinkih sodb posameznih držav članic.

2

Raziskovalni naporji bodo usmerjeni tudi v raziskovanje možnosti avtomatizacije izvršilnih postopkov. Mnoge države članice že poznajo določeno obliko elektronskih postopkov. V okviru projektnih aktivnosti bomo zbrali obstoječe oblike in poskusili prikazati njihovo uporabno vrednost po posamičnih korakih.

PRETEKLE DEJAVNOSTI

- ✓ Uvodni ("kick-off") sestanek na Pravni fakulteti Univerze v Mariboru
- ✓ Strokovni sestanek na UCLan, Ciper
- ✓ Nacionalne delavnice v vsaki državi članici
- ✓ Izdelava projektnega vprašalnika
- ✓ Izdelava nacionalnih poročil
- ✓ Prva mednarodna konferenca v Portrožu

BODOČE PROJEKTNE DEJAVNOSTI

- Druga mednarodna konferenca v letu 2021
- Prototip Oraklja za izvršilne naslove
- Mednarodna primerjalnopravna analiza
- Končno strokovno poročilo

Raziskovalne napore vodi Pravna fakulteta Univerze v Mariboru in tamkajšnji Inštitut za civilno, primerjalno in mednarodno zasebno pravo, ki ima bogate izkušnje s številnimi podobnimi projekti s področja čezmejne izvršbe.

VEČ INFORMACIJ

 www.pf.um.si/en/acj/projects/pr09-eu-en4s/

 @EUN4s

 @En4sEu

KOORDINATORKA PROJEKTA

prof. dr. Vesna Rijavec

@ vesna.rijavec@um.si

Pravna fakulteta Univerze v Mariboru
Inštitut za civilno, primerjalno in
mednarodno zasebno pravo

 Mladinska ulica 9
2000 Maribor, Slovenija

NOTARSKA
ZBORNICA
SLOVENIJE

 inštitut za primerjalno pravo

 boleo
global

 Maastricht University

 Uniwersytet
Wrocławski

UNIVERSITÄT GRAZ
UNIVERSITY OF GRAZ

 Leibniz
Universität
Hannover

 MRU
MYKOLAS ROMERIS
UNIVERSITY

MUNI
FACULTY
OF LAW

 UPT
UNIVERSIDADE
PORTUCALENSE

 cepris
zagotovila z učinkor:

 PRAVI
Pravni fakulteta
University of Rijeka

 UPPSALA
UNIVERSITET

 1828
University of
Central Lancashire
Cyprus

 University of Maribor

Faculty of Law

